

12 HAZİRAN DÜNYA ÇOCUK İŞÇİLİĞİYLE MÜCADELE GÜNÜ ARAŞTIRMA BÜLTENİ

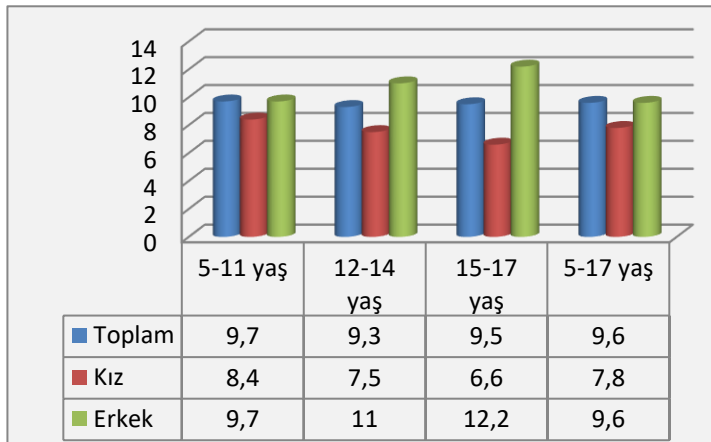
Türkiye’de yoksulluk, ekonomik sıkıntılar, göç, geleneksel bakış açısı ve eğitim olanaklarının yetersizliği sonucu çocuk işçiliği artmaktadır. Covid-19 salgınıyla birlikte de eğitime ara verilmesi ya da uzaktan eğitim sistemine geçilmesi, çocuk işçi sorunu daha da derinleştirmiştir.

DÜNYA GENELİNDE 160 MİLYON ÇOCUK “İŞÇİ” VAR!

Her 2 Çocuk İşçiden Birisi Tehlikeli İşlerde Çalıştırılıyor!

ILO tarafından hazırlanan “Çocuk İşçiliği: 2020 Küresel Tahminler, Eğilimler ve Önümüzdeki Yol” raporunda dünyada çocuk işçiliğinin 2020 yılında arttığı gözlemlenmektedir. Dünya genelinde çocuk işçilerin sayısı son 4 yılda 8,4 milyon artarak 160 milyona yükselirken, 79 milyon çocuk ise ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadır. Cinsiyete göre çocuk işçi oranlarına bakıldığında; erkek çocuk işçilerin, kız çocuklarına göre her yaş grubunda daha çok çalıştığı görülmektedir.

Grafik 1. Dünya Genelinde Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çocuk İşçi Oranları

Kaynak: ILO. 2020.

TÜRKİYE’DE ÇOCUK İŞÇİLİĞİ AÇIKLANAN RESMİ VERİLERİN ÇOK ÜSTÜNDE!

Türkiye’de 1 Milyondan Fazla Çocuk İşçi Var!

Türkiye’de TÜİK verilere göre çocuk işçi sayısı 5-17 yaş grubu için 2019 yılında 720 bin olarak açıklandı. Ancak bu veriler gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü; bu çalışma çocuk işçiliğinin en düşük olduğu, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yapıldığı için tarımda çalışan çocuk işçileri kapsamamaktadır. Ayrıca Suriyeli göçmen çocuk işçilerin ve çocuk işçiliğinin bir biçimi olan çırakların da resmi rakamlara dahil edilmemektedir. Çırak işçiler ile ilgili veriler bulunmaktadır. Ancak göçmen çocuk işçilerine ilişkin resmi veri bulunmamaktadır. Türkiye’de göç idaresi verilerine göre; 18 yaşının altında 1 milyon 742 bin 24 Suriyeli göçmen çocuk bulunmaktadır ve bu çocukların 677 bin 572’si 10-18 yaş aralığındadır. Bu çocukların birçoğu da yoksulluk ve eğitim olanaklarından yararlanamadığı için çalışmaya mecbur kalmaktadır. **Resmi verilerdeki eksiklikleri dikkate alarak tahmini bir hesaplama yapıldığında; Türkiye’de çocuk işçi sayısına, sadece çırak işçi sayısı eklendiğinde bile 1 milyon 39 bine yükselmektedir.**

Tablo 1. 2019 Yılı İtibariyle Çocuk İşçi ve Çırak Sayısı

Çocuk İşçi Sayısı (TÜİK)	720 bin
Çırak Sayısı (SGK)	319 bin

Kaynak: TÜİK ve SGK.

Göçmen çocuk işçi sayısına ilişkin resmi bir veri bulunmamakla birlikte, Türkiye’de gerçek çocuk işçi sayısının 1 milyonun oldukça üstünde olduğunu söyleyebiliriz.

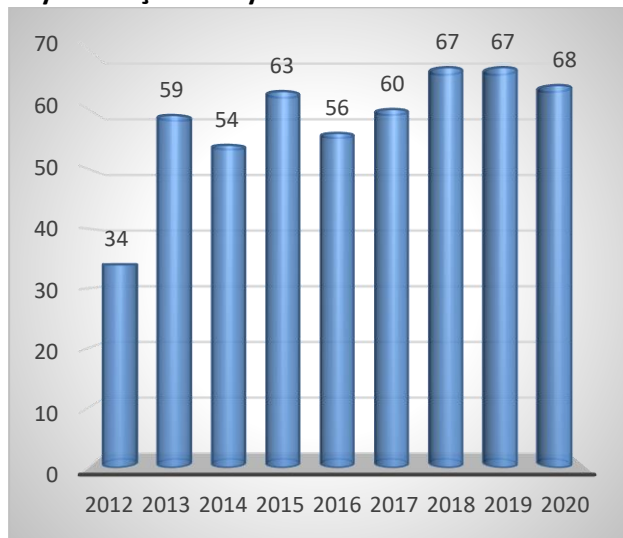
TÜRKİYE'DE HER 2 ÇOCUKTAN BİRİ YOKSULLUK RİSKİ ALTINDA!

Çocuk işçiliğinin ortaya çıkaran nedenler arasında yoksulluk önemli bir sorundur. Türkiye, AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında, çocuklarda yoksulluk riski oranının en fazla olduğu ülkedir. Türkiye'de çocukların yoksulluk riski oranı Avrupa Birliği üye ülke ortalamasının iki katından fazladır. AB üye ülke ortalamasında çocuk yoksulluk riski yüzde 22,2 iken, Türkiye'de bu oran yüzde 48'dir.

ÇOCUKLAR ÇALIŞIRKEN ÖLÜYOR; 2020 YILINDA 68 ÇOCUK "İŞÇİ" HAYATINI KAYBETTİ.

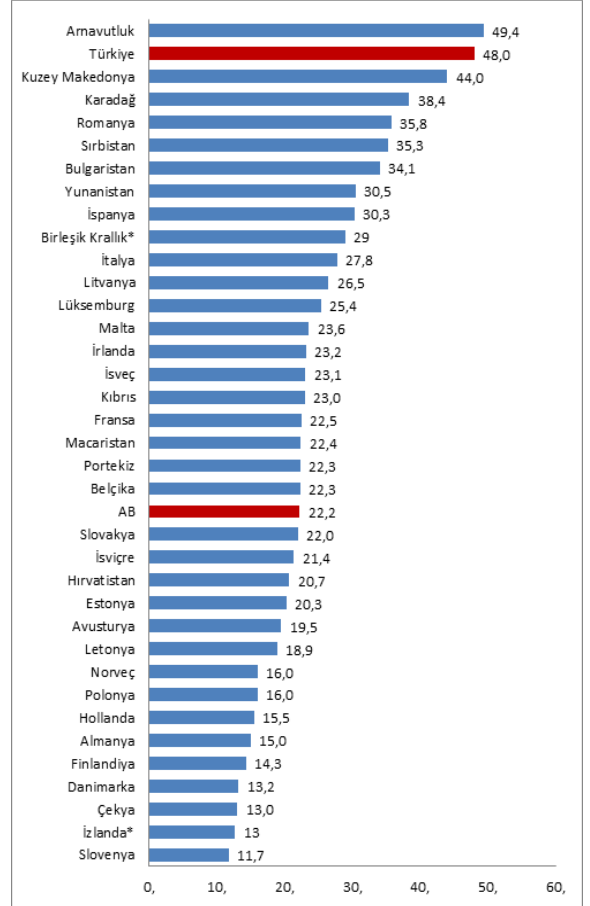
Çocukların erken yaşta çalışma yaşamında yer almaları birçok riski de beraberinde getirmektedir. Özellikle kayıt dışı fason üretimin yaygın olduğu küçük işyerlerinde ve tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan çocuklar, sağlık açısından ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadır. Bu durum her geçen gün çocukların sağlığını ve güvenliğini etkilerken, iş cinayetleri nedeniyle birçok çocuk da hayatını kaybetmektedir. İş cinayetleri sonucunda hayatını kaybeden çocuk işçi sayısı 2012 yılında 34 iken, 2020 yılına iki katı artarak 68 olmuştur.

Grafik 3. Yıllara Göre İş Cinayetlerinde Hayatını Kaybeden Çocuk Sayısı

Kaynak: İSİG Meclisi İş Cinayetleri Raporlarından Derlenmiştir.

Grafik 2. Avrupa Ülkelerinde Çocukların Yoksulluk Riski Oranları

Kaynak: EUROSTAT, 2019, * 2018.

ÖNCELİKLİ TALEBİMİZ:

Türkiye'de çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi için öncelikli olarak;

- Çocukların temel sağlık, eğitim, gelişim ve barınma ihtiyaçları kamusal olarak karşılanmalı,
- Sosyal politikalar kapsamında tüm çalışanların gelir dağılımı, istihdamı, ücretleri, salgın koşullarındaki iş ve gelir kayıpları da dikkate alınarak insan onuruna yaraşır bir geçim ücreti sağlanmalı,
- Sosyal güvenlik gibi sosyal ve ekonomik alanlarda iyileştirmeler yapılmalı, ailelerinin çocuk koruma, sosyal koruma, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim olanakları artırılmalı ve çocuk yoksulluğuna karşı önlemler alınmalıdır.